

Azərbaycan Fransa: Mədəni əlaqələr tarixindən...

dünyanı bəzəyənlər

millətin bir çox mənəm ziyalıları Sorbonna universitetini bitirmişdi...

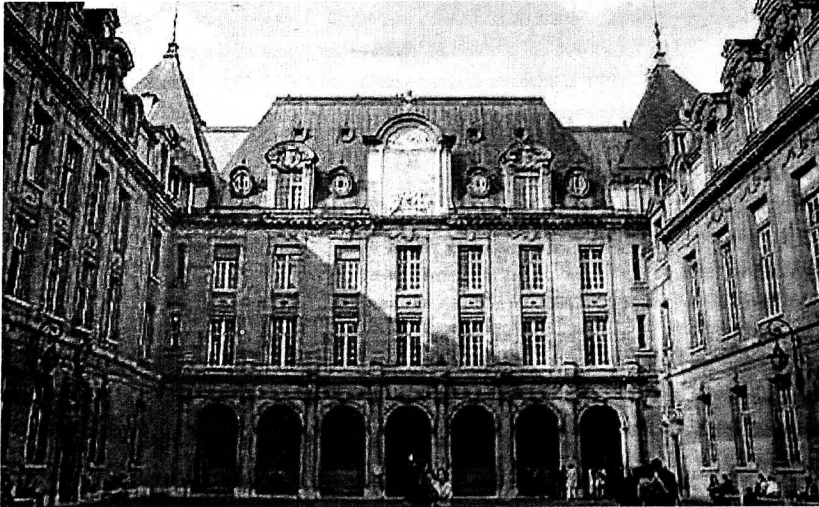
Azərbaycan çox vaxt Şərqi Qərbi arasında bir körpü rolunu oynayıb. Hələ İpək yolundan başlayaraq Azərbaycan təkcə nəqliyyat dəhlizi kimi deyil, mədəniyyət və dirlərin "mehribanlığı" cəhətdən də həmişə mühüm əhəmiyyət kəsb eləyib. Fransa da öz növbəsində zəngin elmi-mədəni irsi ilə ad-san qazanmış ölkələrdən sayılır. Bütün dövrlərdə Fransa və onun mədəniyyət təmsilçiləri öz maraqları çərçivəsində Yaxın Şərqi, o cümlədən Azərbaycan mədəniyyət nümunələrindən bəhrələnmişlər.

Fransız mədəniyyətinin görkəmli nümayəndəsi Anketil Düpperon fransız cəmiyyətini və bütün Avropanı ilk dəfə olaraq Atropatena ərazisində yayılan Zərdüştilik və bu dinin müqəddəs kitabı sayılan "Avesta" ilə tanış edibdir. "Aves-

ta"nı fransız dilinə 1771-ci il tərcüməsi Düpperona məxsusdur. Onda avropalılar "Avesta"nın "Vendida" və "Yasna" fəsiləri ilə tanış oldular.

Ümumiyyətlə, Avropada Şərqi ilk maraq göstərən ölkə Fransa olub. O vaxtdan Fransada Şərqi dilləri kafedrası və kolleq fəaliyyət göstərirdi. Heç şübhəsiz ki, Şərqi Avropada tanınmasında Nizami Gəncəvi yaradıcılığı mühüm yer tutur. Araşdırmalar göstərir ki, XVII əsr fransız mühiti Nizami yaradıcılığı ilə yaxından maraqlanıb. K.L.Krambol və Peti de La Krua kimi şərqşünaslar öz əsərlərində Nizami Gəncəvi yaradıcılığına üz tutublar. Şərqişünas alim Lüsyan Buva redaktoru olduğu "Müsəlmanın dünyası" jurnalında Nizami Gəncəvi barədə materiallar dərc etmişdi. Azərbaycana vaxtaşırı səfər edən fransız səyyahları ölkəmiz barədə geniş bilgi toplamışlar. Fransız səyyahları Tavernye, Berniye və Şardenin əlyazmalarında Azərbaycanın XVIII əsr tarixi və mədəni həyatı barədə dolğun məlumatlara rast gəlinir...

Əlbəttə Azərbaycan - Fransa mədəni əlaqələrinin inkişafında Aleksandır Dümanın rolu danılmazdır. Məlumdur ki, A.Düma Şərqi səfər etmiş və Azərbaycanda Xan qızı Xurşudbanu Nəvanlı görüşmüşdür. A.Düma Azərbaycana səyahəti zamanı bir çox şəhərlərdə olmuş, sonradan fransızları öz qeydlərilə Azərbaycanın tarixi və mədəniyyəti ilə tanış etmişdir. A.Düma Quba haqqında danışırkən buranı həmin dövrün ən böyük xanlıqlarından biri olduğunu və Qubada çox gözəl xalçalar, silahlar satıldığını nəzərə çatdırır. A.Düma həmçinin qeyd etmişdi ki, fars, erməni və azərbaycanlılar arasında yalnız azərbaycanlıların verdiyi sözə güvənmək olar. Düma bizim xalqın qonaqpərvərliyindən

1/2015
AZƏRBAYCANIN
TARIXİ